

Ministerstwo Spraw Wojskowych

Oddział II Sztabu Sekcja III Inf.

Licz.1806/Inf.

Listy Min.Spr.Zagr. U.R.L.
w spr.Prezydenta Stambulińskiego.-

6670/2
Warszawa, dn.22.II.1921 r.
KD

Do
ADJUTANTURY GENERALNEJ.

W załączeniu przedkładam odpisy listów Ministerstwa Spraw Zagr. U.R.L. do Misji Dyplomatycznej U.R.L. w Bukareszcie i w Warszawie wraz z raportem J.DODUŁA, pomocnika sekretarza handl.ekon. Misji U.R.L., przydzielonego do przewodniczącego dyplom.Misji w Warszawie - w tłumaczeniu polskim do wiadomości i zużytkowania.-

Z r.Ministra Spraw Wojskowych

P.O.Szefa Oddziału II.

O t r z y m u j ą :

Min.Spr.Zagr.Dep.VIII.
Nacz.Dow.Oddz.II.
Generalna Adjutantura.

Oliver Jinty
Podpułkownik.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

1 załącznik

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

L. D. 6670/2 dnia 2/II 1921 r.

Wydział

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

186

P R Z E K Ł A D .

Ukr. Rep. Ludowa .- Ministerstwo Spraw Zagranicznych .- Departament stosunków z zagranicami .- 31. stycznia 1921 .- Ternów L. II 53.

Do Pana Przewodniczącego Nadzwyczajnej Dyplomatycznej Misji U.R.L. w Bukareszcie.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych na zaszczyt przesłać Wam, Wielce Szanowny Panie Profesorze, w załączeniu kopję sprawozdania p. Kierownika Dyplomatycznej Misji U.R.L. w Polsce i kopję odpowiedniego raportu p. DODULA - w sprawach dotyczących się bytności bułgarskiego premiera ministra p. STAMBULINSKIEGO w Warszawie - do wiadomości i odpowiedniego wykorzystania.

Minister Spraw Zagranicznych /-/- NIKOWSKI.

Dyrektor Departamentu stosunków z zagranicą SZKILNYK.

Do Pana Ministra Spraw Zagranicznych U.R.L.

Mam zaszczyt podać do wiadomości Waszej co następuje:

W Warszawie przebywa już od miesiąca przedstawiciel dyplomatyczny Bułgarji p. NADKAROG.

Zważywszy, że Ukraina i Bułgarja, rozdzielone jedynie morzem mają wiele wspólnych politycznych i ekonomicznych interesów, poleciłem mojemu sekretarzowi p. L. DODULOWI, aby wszedł w bardziej ścisłe stosunki z bułgarskim charge d'affair p. Hedszerowem i tem samem przygotował grunt dla przyszłych moich konferencji z nim, a to tem bardziej, aby przygotowane mi spotkanie z p. premierem i ministrem Spraw Zagranicznych w Bułgarji p. A. STAMBULINSKIM.

Spotkanie moje z p. STAMBULINSKIM naznaczone zostało na godz. 12-tą w piątek 1. grudnia w hotelu Bristol.

W imieniu ukraińskiego narodu, który w ciągu trzech lat osłania kulturę Europy przed bolszewikami i który stanowczo dąży do wolnego życia w niepodległym państwie - przywitałem p. Stambulińskiego i w osobie jego naród bułgarski, który drogą wewnętrznych reform walczy przeciw tym samym bolszewikom i wyraziłem żal, że w danej chwili nie mamy możliwości przyjąć go na ukraińskiej ziemi. P. Stambuliński wyraził swe podziękowanie i oświadczył, że jest silnie przekonany o tem, iż Ukraina istnieć jako niezależne państwo będzie, że będzie najbogatsza ze wszystkich słowiańskich państw, że musimy przygotować nasz aparat państwowy i że jeżeli pragniemy silnego państwa - powinniśmy opierać się na chłopach i organizacjach kooperacyjnych.

Ja ze swej strony podkreśliłem, że większość naszej ludności stanowią chłopci, że kooperatywne organizacje na Ukrainie są nadzwyczaj rozpowszechnione.

i że właśnie na nich rząd nasz się opiera.

Co do bolszewików oświadczył p. Stambuliński , że czeka ich katastrofa. Na pytanie p. Stambulińskiego czy władza bolszewicka ogarnęła całą Ukrainę , - odpowiedziałem , że bolszewicy na Ukrainie rządzą jedynie w miastach i punktach kolejowych , że na wsi bolszewicy nie mają odwagi się pokazać? , że właśnie na Ukrainie rozszerzają się powstania , nasi chłopci , podobnie jak bułgarscy są przeciwnikami komunizmu i dawałem mu inne wyczerpujące odpowiedzi na jego pytania.

P. Stambuliński powiedział : "A Rakowski , przecież on teraz u was u steru na co odpowiedziałem , że Rakowski jest podstawiony przez Moskwę i podkreśliłem że Ukraina nigdy się nie zgodzi na moskiewską okupację.

Na zapytanie p. Stambulińskiego , jak odnoszą się do U.R.L. lewe rosyjskie partje , - odpowiedziałem mu , że one uznają niepodległość Ukrainy , tudzież poinformowałem go o naszej konwencji z Sawinkowem i t.p.

W rozmowie ze mną oświadczył p. Stambuliński , że jedynie czysto demokratyczna Rosja na zasadach federacji mogłaby zjednoczyć dokoła siebie inne państwa i Bułgarię , co będzie niemożliwem nawet przy konstytucyjno-monarchicznej Rosji

P. Stambuliński zapytał , gdzie się znajduje p. Główny ataman S.W. Petlura i jak liczna jest nasza armja , na co udzieliłem mu odpowiedzi . "Waszym celem - oświadczył p. Stambuliński - jest przetrzymanie i wykarmienie waszej armji przez obecną zimę i przygotowanie jej do dalszych walk z bolszewikami . "Odnosnie do przyszłego ataku na Rumunję , oświadczył p. Stambuliński , że bolszewicy będą rozbici , - jest to jak widać komplement dla Rumunji , dokąd pojechał p. Stambuliński 31 grudnia .

Zwracam Waszą uwagę p. Ministrze na słowa p. Stambulińskiego o jego przekonaniu , że Ukraina będzie istnieć jako niepodległe państwo , co parokrotnie w ciągu rozmowy podkreślał . Zważywszy że był on w Paryżu , w Londynie , w Belgji i Czecho-słowacji , gdzie ^{nie} mógł nie zaznajomić się ze stanem ukraińskiego problemu od którego zależy spokój we wsch. Europie , a szczególnie w Polsce , gdzie poinformowano go o naszym problemie , bo już na kilka dni przedtem wiedział o tem , że ja pragnę się z nim spotkać . Drugi wniosek z tego jego świadczenia nie mniej poważny , jak wiadomo bowiem Bułgarja po klęsce centralnych państw podtrzymywała w osobie swego rządu gen. Denikina i Wrangla i tem samem była za „jedyną nie- dzielimą " i sam Stambuliński odnosił się negatywnie jako bułgar i polityk do ukraińskiego zagadnienia . Obecnie , gdy znajdujemy się poza granicami U.R.L. , oświadczenia p. Stambulińskiego dowodzą , że nawet Bułgarja , która ze wszy

kich krajów słowiańskich najbardziej zbliżona była do Rosji , porzuciła myśl o „jedyniej niepodzielnej ” . W końcu N. Proszien p. Stambulińskiego imieniem rządu U.R.L. aby popierał poselstwo nasze w Bułgarji i zbiegów uchodzących się w Bułgarji. Na to odpowiedział p. Stambuliński że poselstwo istnieje bez jakichkolwiek przeszkód i że dla wszystkich zbiegów Bułgarja robi wszystko możliwe.

Rozmowa prowadzona była w języku bułgarskim , bo p. Stambuliński innych języków nie zna .

Tłumaczem był sekretarz misji p. I. DODUŁ, który również złożył ten raport.

Warszawa 1 stycznia 1921 r.

Przewodniczący misji Ż. MYCH JLIW.

Za zgodność z oryginałem : I. DODUŁ.

Za zgodność z kopją ŻELIZKIN, dyrektor oddz. dyplom.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

K O P J A .

DO Pana Przewodniczącego Nadzwyczajnej Dyplomatycznej Misji U.R.L. w Warszawie.

R A P O R T .

W związku z przyjazdem do Warszawy przedstawiciela Bułgarji p. MADŻAROWA, tudzież z projektowanym przyjazdem premiera , ministra spraw zagranicznych i ministra wojny p. Aleksandra STAMBULINSKIEGO , polecił mi pan wejść w bezpośrednie stosunki z p. Madżarowem w celu ułatwienia spotkania się tak z panem A Stambulińskim jak i z p. Madżarowem .

Po złożeniu wzajemnych wizyt , zjawił się p. Madżarow z własnej inicjatywy na nabożeństwie żałobnem za poległych oficerów i kozaków U.R.L. z bolszewikami w walce , urządzone staraniem podległej Panu Misji . Po nabożeństwie żałobnem przedstawiciel p. Madżarowa p. TOw . Ministra Spraw Zagranicznych FI-CHILIANOWI i p. Ministrowi ZAJCOWI . W pańskim imieniu ze względu na nieobecność Pana przy końcu nabożeństwa , wyraziłem podziękowanie p. Madżarowi , który swą obecnością uczcił pamięć naszych oficerów i żołnierzy , poległych za wolność swego narodu i wysoko dźwigających sztandar obrony światowej kultury i ludzkości.

P. Madżarow zainteresował się ukraińskim problemem w obecnej fazie i wykazał wielką znajomość naszego zagadnienia w jego historycznej perspektywie , tudzież zakomunikował mi , że uważa za swój obowiązek wejście w ścisły kontakt z panem jako przedstawicielem dyplomatycznym Ukrainy w Warszawie.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

26.b.m. przybył do Warszawy p. Stambuliński.

Zgodnie z Pańskim zarządzeniem 27.b.m. odwiedziłem P. Madzarowa w sprawie Pańskiego spotkania się z p. Stambulińskim .

P. Madzarow prosił mnie abym zaszedł do niego o godz. 6-tej kiedy będę mógł widzieć się z p. Stambulińskim i spytać go o terminie Pańskiego spotkania z nim.

Prócz tego zaproponowałem mi p. Madzarow abym asystował na konferencji jakaniała się odbyć między p. Stambulińskim a przedstawicielami polskiej i zagranicznej prasy , z którego to zaproszenia skorzystałem i uważam za potrzebne podać do Pańskiej wiadomości dosłowną treść tej konferencji:

Dnia 9/I-1921 . /Podpis / I. DOBUDZ, pomocnik sekretarza Handlowo-ekonomicznej Misji U.R.L. w Warszawie , przydzielony do przewodniczącego dyplom. misji w Warszawie.

Za zgodność z oryginałem : Dyrektor Oddz. dyplom. Żelizkiw .

Za zgodność: